PARAHIA TAUȚ – Cuvioasa Parascheva

A. ISTORICUL COMUNITĂȚII PAROHIALE

Parohia Tauț face parte din Protopopiatul Ineu și este formată din totalitatea credincioşilor ortodocşi din localitatea Tauţ. Vatra satului a fost pe locul numit *Satul bătrân*. Vatra actuală se datorează inundațiilor ce aveau loc în fiecare an, în fosta vatră, de către râul Cigher. Localitatea este atestată documentar în anul 1198 în actul prin care regele Emeric o împroprietăreşte Ordinului Templierilor, fapt ce-l întăreşte şi Andrei al II-lea. Iar în anul 1312 teritoriul este trecut în proprietatea ioaniților, până în anul 1523, când se desființează acest ordin după luptele cu turcii. În interiorul comunei se văd foarte slab ruinele unei cetăți care a fost cetate turcească, pe vremea turcilor aici fiind reședința domnului. Numele vechi al localității Tauț a fost *Feltot*, apoi *Tausz*, după cum se constată din actul de donație al regelui Carol al III-lea, din anul 1732, când a devenit proprietatea prințului Raynald de Modena. Timp de aproximativ două secole teritoriul localității Tauț a trecut rând pe rând de la un proprietar străin la altul. După reforma agrară din 1921 pământurile au fost împărțite la localnici. Din datele istorice vechi reiese că populația a venit în mare parte din Ardeal.

Despre parohia Tauț primele lucruri le aflăm din vechea vatră a satului, în locul numit *satul bătrân*, pe văile și colinele dinspre satul Nadăș. Pe acest loc, în anul 1729 a fost sfințită biserica de lemn, cu hramul *Adormirea Maicii Domnului*. În anul 1786, episcopul Pavel Avacumovici sfințea pentru credincioșii din Tauț o nouă biserică de lemn, cu hramul *Cuvioasa Parascheva*. Aceasta era așezată pe locul unde se afla și cimitirul satului. Despre această biserică, bătrânii satului spuneau că a fost demolată în momentul construirii bisericii actuale, iar materialul bun s-a folosit la zidirea bisericii noi.

B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE

Biserica parohiei Tauț în care se săvârșește astăzi slujbele liturgice are hramul *Cuvioasa Parascheva* şi a fost construită între anii 1877-1884, cu ajutorul credincioșilor. Biserica este așezată în mijlocul satului, paralel cu drumul principal. În anul 1925 s-a dat jos tabla neagră de pe acoperiș şi s-a acoperit partea navei cu ţiglă măruntă, iar pe turn s-a pus tot tablă neagră. În anul 1939 s-a zugrăvit sumar interiorul, iar exteriorul s-a văruit. În 1950 s-a reparat radical fundamentul, iar în 1954 s-au înlocuit ferestrele vechi din lemn cu ferestre noi din fier, ca doi ani mai târziu să fie înlocuite și ușile vechi simple cu uși noi duble.

Are formă de cruce, în stil baroc simplu, cu pereții laterali, drepți, cu terminație într-o absidă semicirculară a altarului, fără ornamente arhitecturale. Construcția este din piatră și cărămidă.

Pictura din biserică s-a făcut între anii 1958-1961. S-a pictat în tempera, în stil bizantin, de către pictorul de clasa a doua preotul Nicolae Plămădeală. Tot în acest interval de timp s-a înlocuit iconostasul (catapeteasma) vechi din scândură de brad, cu un iconostas nou, din lemn de tei, sculptat cu motive de viță de vie. Picturile de pe iconostas au fost executate de același pictor. Lucrarea iconostasului a fost începută la sfârșitul anului 1958 de către maistrul tâmplar Nicolae Pribac din Târnova, care a lucrat o treime din această lucrare, iar restul a fost continuată și terminată în anul 1961, de către maiștrii tâmplari din comuna Tauț, Rafila Ioan și Bota Ioan.

Actul de târnosire s-a făcut de către P.S. Nicolae Corneanu, episcopul de atunci al Aradului, la data de 15 octombrie 1961. Cu această ocazie s-a scris un hrisov pentru parohie, în care apar următoarele cuvinte: *Astăzi s-a sfințit de către Prea Sfinția Sa D.D. dr. Nicolae Corneanu, episcopul Eparhiei Ortodoxe a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, biserica din Parohia Ortodoxă Română din Tauț întru cinstea și pomenirea Sfintei Cuvioase Paraschiva, în anul de la nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos 1961, în ziua a 15-a a lunei octomvrie, preot slujitor al acestei sfinte biserici fiind Seremet Grigorie, epitropi Berar Gheorghe, Fizedean Iosif și Boca Teodor... Zidirea sfântului locaș începută în anul 1874 s-a isprăvit în anul 1881. Soborul P. C. Preoți care au înălțat rugi fierbinți către Tatăl Ceresc, alături de arhiereu la slujba târnosirii a fost format din Sălăgean Petru, Nădăban Ioan, Borza Emil, Ageu Ioan, diac. Băbuția Teodor. Doamne, Dumnezeul nostru, Carele ai voit să ai în locul acesta lăcaș sfințit, caută spre robii Tăi care îți aduc Ție ale Tale, dintru ale Tale, îi miluiește cu puterea Ta cea mare, dă-le mulțimea bunătăților Tale cerești și pământești și biserica aceasta fă-o izvor de nesfârșit har și de prisositoare daruri, ca totdeauna să se preamărească Numele Tău cel Preasfânt.*

Printre obiectele vechi și de valoare ale parohiei: menționăm un potir din argint, al cărei proveniență nu se cunoaște decât numai cu aproximație, că ar data din prima jumătate a secolului al XIX-lea, potirul este gravat în exterior cu flori și cu chipurile celor patru evangheliști; o icoană a Maicii Domnului, veche din 1852, pictată în stil realist, pe lemn și încadrată într-o ramă de bronz; un chivot vechi, chiar de la începutul bisericii, sculptat în lemn de brad; un antologhion (Râmnic, 1745), Evanhelie (București, 1942).

Preoții cunoscuți care au slujit la parohia Tauț sunt următorii: Iovu Popovici (1767), Teodor Stănescu (1767), George Pleș (1791), Teodor Lisc (1791), Marc Popovici (1791), Iov Lucea (1849), Ștefan Bolchiș (1848, 1849), Avram Ceran, Ioan Biru, Iovu Biru, Pavel Ana (1918), Aurel Borza (1910-1948), Dumitru Vlădărean, Grigore Seremet (1948-1970), Dumitru Moraru (1970-1975), Marin Dinu (1975-1979), Mircea Gavriloaie (1979-1981), Marian Ciucur (1981), Ioan

Lucea. În prezent preotul paroh al ortodocșilor din Tauț este părintele Teodor Costel Bun, din anul 1998.

C. CIMITIRUL

D. ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI FILANTROPICE ÎN TRECUT

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI

DATE DE CONTACT PAROHIE

Hram: Cuvioasa Parascheva

Adresa: Tauț, jud. Arad, nr. 146.

BIBLIOGRAFIE:

1. Vesa, pr. dr. Pavel, *Bisericile de mir arădene între tradiție și modernitate*, ed. Mirador, Arad, 2000;

2. Idem, *Biserici de lemn de odinioară*, ed. Gutenberg, Arad, 1997;

3. Idem, *Episcopia Aradului. Istorie. Cultură. Mentalități (1706-1918)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2006